

Landslakken langs spoordijken, 3A. Een aanvulling betreffende het traject van de museumstoomtram Hoorn-Medemblik

Henk K. Mienis

Landsnails along railway embankments, 3a. Additions concerning the Museum steam-tram Hoorn-Medemblik, North-Holland.

The surroundings of two additional railroad-crossings of the Museum steam-tram Hoorn-Medemblik were surveyed for the presence of terrestrial snails and slugs on 27 September F2006. Most probably because of the unusual dry and hot weather during the whole month of September only 15 different species were recorded. Yet three among them: *Succinella oblonga*, *Oxychilus draparnaudi* and *Candidula intersecta*, turned out to be new records for this railway track. *Candidula intersecta* is the only real xerothermic species occurring along this track.

Negen jaar geleden heb ik een deel van het toeristische spoorlijntje Hoorn-Medemblik op de aanwezigheid van landslakken bemonsterd (Mienis, 2002). Het onderzochte traject strekte zich uit van km 12 tot km 15, d.w.z. vanaf boerderij "De Pionier" aan de Broerdijk tot aan de overgang met de Poelweg ten noorden van Oostwoud. Dit resulteerde in de registratie van 21 soorten.

Op 27 september 2006 had ik de gelegenheid om twee spoorwegovergangen ten zuiden van de Broerdijk te bemonsteren. Het gaat hier om de volgende lokaliteiten:

A – de spoorwegovergang in Benningbroek (30.9/524.0);

B – de spoorwegovergang inclusief stationsterrein van Wognum-Nibbixwoud (131.1/521.6).

Tijdens dit onderzoek kwamen 15 soorten aan het licht (Tabel 1). De resultaten vielen enigszins tegen vooral die betreffende de spoorwegovergang in Benningbroek waar slechts 6 soorten werden aangetroffen. De weeromstandigheden waren hier waarschijnlijk debet aan. September 2006 heeft geschiedenis gemaakt als de droogste en warmste september maand gedurende de laatste 300 jaar. Dit was dan ook goed te merken aan de

naaktslakken. Slechts een enkel exemplaar van de Gevlekte akkerslak kon op beide vindplaatsen na lang zoeken gelokaliseerd worden.

Toch heeft dit onderzoek drie nieuwe soorten voor dit spoorlijntje opgeleverd: de langwerpige barnsteenslak, de grote glansslak en de grofgeribde grasslak. De laatstgenoemde: *Candidula intersecta*, is de enige typische xerothermische soort onder de 24 soorten, die tot nog toe langs dit traject werden aangetroffen. De grofgeribde grasslak komt voor op het fraai gerestaureerde stationsterrein van Wognum, dat door vrijwilligers opnieuw gerund wordt wanneer de toeristische stoomtram/trein puffend en steunend heen en weer rijdt tussen Hoorn en Medemblik. De oude, houten bielsen en ander onderhoudsmateriaal, dat daar ligt, vormen goede schuilplaatsen voor slakken en andere dieren. Onder andere werden in de omgeving van dit stationnetje naast enkele zogenaamde lijstersmidsen, waarvoor voornamelijk bielsen van het traject zelf als ambeeld fungeerden, ook enkele levende vijanden van landslakken geregistreerd: de rugstreep pad *Bufo calamita* en de donkere landplatworm *Microplana terrestris*.

Literatuur

MIENIS, H.K. (2002): Landslakken langs spoordijken, 3. Het traject van de Museumstoomtram Hoorn-Medemblik. - Spirula, 326: 47-49.

Adressen van de auteur:
Mollusc Collection, National Collections of Natural History,
Department of Zoology, Tel Aviv University,
IL-69978 Tel Aviv, Israel

&
National Mollusc Collection, Dept. Evolution, Systematics & Ecology, Hebrew University of Jerusalem,
IL-91904 Jerusalem, Israel. E-mail: mienis@netzer.org.il

TABEL 1

		Localiteiten:	
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	A	B
Slanke barnsteenslak	<i>Oxyloma elegans</i> (Risso, 1826)	-	+
Gewone barnsteenslak	<i>Succinea putris</i> (Linnaeus, 1758)	+	+
Langwerpige barnsteenslak	<i>Succinella oblonga</i> (Draparnaud, 1801)	+	-
Glanzende agaathoren	<i>Cochlicopa lubrica</i> (Müller, 1774)	-	+
Scheve jachthorenslak	<i>Vallonia excentrica</i> Sterki, 1892	-	+
Fraaie jachthorenslak	<i>Vallonia pulchella</i> (Müller, 1774)	-	+
Boerenknoopje	<i>Discus rotundatus</i> (Müller, 1774)	+	+
Kelder-glansslak	<i>Oxychilus cellarius</i> (Müller, 1774)	-	+
Grote glansslak	<i>Oxychilus draparnaudi</i> (Beck, 1837)	-	+
Donkere glimslak	<i>Zonitoides nitidus</i> (Müller, 1774)	-	+
Gevlekte akkerslak	<i>Deroceras reticulatum</i> (Müller, 1774)	+	+
Grofgeribde grasslak	<i>Candidula intersecta</i> (Poiret, 1801)	-	+
Gewone haarslak	<i>Trochulus hispidus</i> (Linnaeus, 1758)	-	+
Gewone tuinslak	<i>Cepaea nemoralis</i> (Linnaeus, 1758)	+	+
Segrijnslak	<i>Cornu aspersum</i> (Müller, 1774)	+	+
Totaal aantal soorten		6	14